

*Кревська Анна Олесіївна
магістрант
Державного вищого навчального закладу
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»*

*Науковий керівник:
Химич Нінель Євгенівна
к.пед.н., доцент кафедри
психології і педагогіки дошкільної освіти,
Державного вищого навчального закладу
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»*

ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ШЛЯХОМ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З КОСІВСЬКИМ РОЗПИСОМ

Оскільки дитина дуже рано починає прагнути відобразити власні уявлення про оточуючий її світ і використовує для цього рухи, звуки, міміку. Матеріальне втілення складених образів є засобом перевірки та збагачення їх. Діяльність дітей дуже скромна, її види обмежені і відповідають віковим можливостям. Зображувальна діяльність розглядається вченими як засіб пізнання дитиною навколишнього світу (Н. Сакуліна), себе і власних можливостей (О. Дронова); спілкування дитини з оточуючими людьми і соціумом (В. Мухіна); естетичного розвитку (Н. Ветлугіна, Є. Торшилова); корекції особистості (М. Бурно, О. Копитін); діагностики (О. Потьомкіна, Є. Романова, С. Степанов); як середовище розвитку і саморозвитку (В. Петровський, Р. Чумічева); спілкування в системах «педагог-дитина», «дитина-дитина» (О. Дронова, Р. Чумічева); форма самовираження, самореалізації та самоствердження дитини (О. Дронова, В. Мухіна) [1, 2, 3].

Сучасна концепція художньо-естетичної освіти дошкільників представлена у Базовому компоненті дошкільної освіти, базовій програмі «Я у Світі» та орієнтує на реалізацію компетентнісної парадигми, яка передбачає цілісний підхід до особистості. Одним із завдань є розвиток художньої активності дитини, формування цілісної художньо - естетичної картини світу [2].

Спираючись на наведені вище наукові підходи та положення, нами були визначені ключові засади побудови програми розвитку художньо-творчої активності дітей старшого дошкільного віку:

– створюючи цілісну систему заходів розвитку художньо-творчої активності дітей старшого дошкільного віку шляхом ознайомлення з косівським розписом, основні зусилля мали спрямовуватися на формування у дітей внутрішньої мотивації, стимулювання до активної позиції, виявлення й

розкриття наявних і потенційних можливостей щодо якісного перетворення творчих проявів у напрямку підвищення оригінальності дій, гнучкості, результативності тощо. Це забезпечувалось шляхом побудови змістовного діалогічного спілкування педагога та дитини;

– важливо було забезпечити врахування індивідуальних творчих досягнень кожного та спрямованість на підтримку дитячої індивідуальності та самоцінності. Це передбачало здійснення моніторингу динаміки художньо-творчої активності за критеріями, а також диференційований підбір елементів виконання косівського розпису з урахуванням не лише рівня розвитку творчих здібностей, але і ступеня сформованості окремих критеріїв. Наприклад, для дітей із високими показниками оригінальності творчих здібностей та низкими за критерієм результативності ми планували посилену роботу в напрямку підвищення цього критерію;

– у процесі ознайомлення з косівським розписом діти мали визнаватися не об'єктами, а суб'єктами розвитку художньо-творчої активності.

Загальною структурою програми розвитку художньо-творчої активності старших дошкільників нами було визначено:

1. Психодіагностичним етапом впровадження даної програми було виявлення художньо-творчої активності за критеріями;

2. Розвивальним етапом впровадження програми було: створення психолого-педагогічних умов для підтримки та розвитку художньо-творчої активності, відбір та проведення комплексу занять з використанням ознайомлення з косівським розписом;

3. Психолого-педагогічне консультування й просвіта батьків, педагогів закладів дошкільної освіти в рамках якого розробляли стратегію розвитку кожної дитини;

4. Проведення розвивальних занять.

Серед видів програми розвитку художньо-творчої активності старших дошкільників було ознайомлення з квітковим візерунком у косівському розписі, поняття візерунок, ритм, найпростіші прийоми розпису, інтерпретація прийомів. Самостійне виконання оформлення ескізів предметів, в оздобленні яких можливі найпростіші орнаментальні композиції: чергування елементів в смузі (для прикраси спинки дитячого стільчика, віконні листви казкового будиночка, орнаментованої смуги-фриза для прикраси кімнати тощо). Елементарні поняття про єдність практичного призначення, конструкції і візерунка (орнаментальної композиції). Елементарні поняття про створення декоративного зображення на основі переробки та узагальнення об'єктів дійсності. Самостійне виконання ескізів іграшок. Розпис іграшок, виконаних на заняттях з праці, відповідно до ескізів. Естетична, оцінка явищ дійсності в декоративному образі. Прийоми народного розпису, значення силуету як засоби декоративної композиції. Самостійне виконання ескізів художніх речей, в оздобленні яких можливі найпростіші сюжетно-декоративні композиції. Поняття про зв'язок практичного призначення керамічних виробів з образотворчими елементами

у вигляді художньої мови в цілому. Подальше уявлення про створення декоративного образу на основі переробки форм реальних тварин і птахів.

Була розроблена система роботи з розвитку художньої активності дітей старшого дошкільного віку. Для реалізації програми велике значення мали екскурсії у музеї, на виставки, до художніх освітніх закладів, зустрічі з народними майстрами, а також участь дітей у виставках, конкурсах, ярмарках, святах майстрів.

Таким чином, декоративне малювання при умові правильно організованої планомірної роботи розвиває разом із технічними навичками, які мають, безумовно, велике значення у малюванні, творчі здібності, творчу активність.

Список використаних джерел

1. Сухорукова Г. В., О. О. Дронова, Н. М. Голота, Л. А. Янцур. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник. К. Видавничий Дім «Слово», 2010. 376 с.
2. Флерина Е. А. Основные принципы художественного воспитания детей. Дошкольное воспитание, 2009. № 7. С. 8-13.
3. Шульга Л. М. Барвиста радість (Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях із малювання), 2012 328 с.
4. Шульга Л. М. Коли оживають речі. Розвиток творчих здібностей дошкільників на заняттях з малювання. Дошк. вих, 1993. № 6.
5. Авермянова Н. Образотворче мистецтво: стан і проблеми вивчення. Рідна школа, 2001. № 1. с. 52-53.